

Bireysel Emeklilik Katkı Paylarının Gelir Vergisi matrahından indirimi yapılırken döner sermaye gelirlerinin de dikkate alınması gerektiği hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.67.15.01-2010-GVK-63-18
Tarih	22.12.2010

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ZONGULDAK VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

MÜKELLEF HİZMETLERİ GRUP MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.07.1.GİB.4.67.15.01-2010-GVK-63-18 22/12/2010

Konu : Bireysel Emeklilik Katkı Payı

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, ...Devlet Hastanesinde Biyokimya Uzmanı olarak görev yaptığınız ve gelir vergisine tabi ücret matrahınızın tespitinde her ay yatırmış olduğunuz bireysel emeklilik katkı payları ve özel hayat sigorta primlerinin toplam tutarlarının indirimi yapılırken döner sermaye gelirlerinizin dikkate alınmadığından bahisle söz konusu indirimin döner sermaye geliri ve maaş toplamaları üzerinden yapılıp yapılmayacağı hususunda Başkanlığımızdan bilgi istenilmektedir.

Bilindiği üzere; 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 61 inci maddesinde "Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez." denilmektedir.

Aynı Kanunun 63 üncü maddesinin 3 numaralı bendinde; sigortanınveya emeklilik sözleşmesinin Türkiye'de kain ve merkezi Türkiye'de bulunan bir sigorta veya emeklilik şirketi nezdinde akdedilmiş olması şartıyla; ücretlinin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait hayat, ölüm, kaza, hastalık, sakatlık, işsizlik, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta poliçeleri için hizmet erbabı tarafından ödenen primler ile bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı paylarının ücretin safi değerinin tespiti sırasında indirim konusu yapılacağı, indirim konusu yapılacak prim, aidat ve katkıların toplamı, ödendiği ayda elde edilen ücretin % 10'unu (bireysel emeklilik sistemi dışındaki şahıs sigorta poliçeleri için ödenen primlerde, ödendiği ayda elde edilen ücretin % 5'ini) ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını aşamayacağı hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan 28/11/1989 tarihli ve 20349 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 160 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin "Genel ve Katma Bütçeli İdareler İle Döner Sermayeden Ödenen Ücretlerin Vergilendirilmesi" başlıklı (I) inci bölümünde açıklandığı üzere bakanlıklar, bağlı kuruluşlar ve üniversiteler ile bu kuruluşlar bünyesindeki döner sermaye işletmeleri 01/01/1990 tarihinden geçerli olmak üzere tek işveren olarak kabul edilecektir.

Bu çerçevede;

- a) Bakanlıklar, bağlı kuruluşlar ve üniversitelerde bulunan tahakkuk birimlerinin, bu kuruluşlar bünyesinde kurulmuş olan döner sermaye işletmelerindeki tahakkuk birimleri ile koordineli olarak çalışmalar,
- b) Anılan kuruluşlar tarafından bir ay içinde yapılan ücret ödemeleri ile döner sermaye işletmeleri tarafından yapılan ücret ödemelerinin toplanarak, vergilendirilmesi

gerekmektedir.

Buna göre bakanlıklar, bağlı kuruluşlar ve üniversiteler ayrı işveren olup, bu kurumların bünyesinde kurulan döner sermaye işletmeleri, kurulduğu kurum ile tek işveren olarak kabul edilmektedir.

Konuyla ilgili açıklamaların yer aldığı 3 Seri No.lu Gelir Vergisi Sirkülerinin 3.1.bölümünde; "Vergiye tabi ücret matrahının tespitinde bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payının elde edilen ücretin %10'una kadar olan kısmı indirim konusu yapılabilecektir. Bireysel emeklilik dışında kalan şahıs sigortaları için ödenen primlerin ise elde edilen ücretin %5'ine kadar olan kısmı ücret matrahının tespitinde indirilebilecektir.

Bireysel emeklilik sistemi ile diğer şahıs sigortaları için ödenen primlerin birlikte olması halinde matrahtan indirim konusu yapılabilecek tutar ücretin %10'u ile sınırlı olacaktır. Bu durumda şahıs sigorta primleri için %5'lik sınır ayrıca aranacaktır.

İndirim konusu yapılacak katkı payı veya prim tutarının tespitinde esas alınacak ücret işveren tarafından çalışana hizmeti karşılığında ödenen aylık (maaş), prim, ikramiye, sosyal yardımlar ve zamlar gibi sürekli nitelikteki ödemelerin brüt tutarlarının toplamı olacaktır. Gider karşılığı olarak ödenen tutarlar (yapılan gerçek bir giderin karşılığı olsun olmasın) dikkate alınmayacaktır.

Bir takvim yılı içerisinde bireysel emeklilik ve diğer şahıs sigorta primleri ile ilgili olarak yapılabilecek indirim tutarı asgari ücretin yıllık tutarını aşmayacaktır. Bu sınırlama yıllık bazda dikkate alınacak olup, yıl içinde asgari ücret tutarında meydana gelebilecek değişiklikler, indirim yapılacak tutarların hesabında dikkate alınacaktır." hükmü yer almıştır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, çalışmakta olduğunuz hastane bünyesinde yer alan döner sermayeden alınan ek ödemeler ile maaş ödemeleri tek işverenden alınan ücret olarak değerlendirilecek olup, indirim konusu yapılacak bireysel emeklilik katkı paylarının toplamı, bu ödemelerin ödendiği ayda elde edilen brüt ücretin %10' unu, diğer şahıs sigorta primleri için %5' ini ve yıllık olarak da asgari ücretin yıllık brüt tutarını aşmaması şartıyla, ücretinizin safi değerinin tespitinde ücret matrahınızdan indirim konusu yapılması mümkün bulunmaktadır.

Ayrıca, bireysel emeklilik sistemi ile diğer şahıs sigortaları için ödenen primlerin birlikte olması halinde matrahtan indirim konusu yapılabilecek tutar ücretin %10'u ile sınırlı olacak ve bu durumda şahıs sigorta primleri için %5'lik sınır ayrıca aranacaktır.

Bilgilerinize rica ederim.

Vergi Dairesi Başkanı

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(**) Talebiniz zerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026